

อานุภาพพระปรีตร

ไปเถิดภิกษุทั้งหลาย พวกเธอเข้าไปอาศัยเสนาสนะนั้น
อยู่กันเถิด ถ้าพวกเธอปรารถนาความไม่มีภัยจากเทวดาทั้งหลาย
ก็จงพากันเรียนพระปรีตรนี้ ด้วยว่าพระปรีตรนี้ จักเป็นเครื่อง
ป้องกัน และจักเป็นกัมมฐานสำหรับพวกเธอ

อานูภาพพระปริตร

๔๕๖

ชีวิตมนุษย์ประกอบด้วยร่างกายและจิตใจ ใจเป็นแกนกลางในการรักษาสมดุลของชีวิต ถ้าใจหลุดจากกลาง ความคิด คำพูดและการกระทำจะพลอยเสียสมดุลตามไปด้วย ทำให้การทำงานต่างๆ ผิดพลาด คือ อาจเผลอไปทำบาปอกุศล ประพฤติผิดศีลธรรม หลงติดในอบายมุข ทำให้สูญเสียโอกาสในการสร้างความดี สุดท้ายจะไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ทำให้ชีวิตต้องพลัดตกไปในอบายภูมิ กว่าที่จะกลับได้อัตภาพของความเป็นมนุษย์อีกครั้ง ต้องใช้เวลายาวนานนับภพนับชาติไม่ถ้วน หากเราไม่รู้จักปรับใจให้หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกาย รักษาสมดุลชีวิตไว้ ชีวิตย่อมพลัดพลั้งไปทำบาปอกุศลซึ่งเป็นเหตุให้นำทุกข์มาง่ายๆ ฉะนั้นเราจะต้องหมั่นนำใจกลับมาหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายเป็นประจำสม่ำเสมอกันทุกคน

ในอรรถกถาเมตตสูตร พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ว่า

“ไปเถิดภิกษุทั้งหลาย พวกเธอเข้าไปอาศัยเสนาสนะนั้น อยู่กันเถิด ถ้าพวกเธอปรารถนาความไม่มีภัยจากเทวดาทั้งหลาย ก็จงพากันเรียนพระปริตรนี้ ด้วยว่าพระปริตรนี้จักเป็นเครื่องป้องกัน และจักเป็นกัมมัญฐานสำหรับพวกเธอ”

คำว่า ปริตตะหรือพระปริตร แปลว่า ต้านทาน หรือ ป้องกันรักษาตัวเองให้แคล้วคลาดจากภยันตรายทั้งหลาย พระ-

อานุภาพ พระปริตร

๔๕๓

ปริตรนี้เป็นชื่อของพุทธมนต์หรือพุทธวณะ ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ได้ตรัสไว้ และทรงจำสืบทอดกันมา ถ้าใครสวดพุทธมนต์ คือ พระปริตรจนคล่องปากขึ้นใจ เช่น รัตนปริตร เมตตาปริตร ขันธปริตร พร้อมทำจิตให้เลื่อมใสในพระพุทธรูป ย่อมจะเป็นทางมาแห่งบุญ ยิ่งหากท่านใดสามารถเข้าใจเนื้อความของพระปริตร และนำคำสอนนั้นไปประพฤติปฏิบัติตามที่เรียกว่านำไปใช้ในการทำกัมมฐาน ย่อมจะแคล้วคลาดจากภยันตรายทั้งปวงได้ และยังเป็นเหตุให้ได้บรรลุธรรมากิสมัย

*สำหรับปจฉาวิไลชนาที่เป็นความสงสัยเกี่ยวกับอานุภาพของพระปริตรนั้น พระเจ้ามิลินท์ได้ตรัสถามว่า “ข้าแต่พระนาคนเสน พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ว่า ผู้ที่อยู่ในอากาศ ในท่ามกลางมหาสมุทร ในกลางภูเขา หรือไปอยู่ในที่ใดๆ ก็ตาม ที่จะพ้นจากความตายไม่มี สถานที่ที่ความตายจะครอบงำไม่ได้ ก็ไม่มี แต่พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงพระปริตร คือ พระพุทธมนต์ อันเป็นเครื่องป้องกันความตายไว้ คือ รัตนปริตร เมตตาปริตร ขันธปริตร ธชัคคปริตร อาณานาฎิยปริตร โมรปริตร ถ้าผู้ที่อยู่ในอากาศ ในท่ามกลางมหาสมุทร หรือกลางภูเขา ไม่พ้นจากอำนาจความตายแล้ว พระปริตรนั้นก็ผิดไป ถ้าพ้นจากความ

อานุภาพพระปริตร

๔๕๘

ตายด้วยพระปริตร คำว่า สถานที่ที่ความตายไม่ครอบงำไม่มีนั้น ก็ผิดไป ปัญหานี้เป็นความซับซ้อนลึกซึ้ง ขอพระคุณเจ้าช่วย แก้ไขให้เห็นได้ง่ายด้วยเถิด”

พระเถระได้มีเถรวาทีวิไลสนาว่า “ขอถวายพระพร พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้อย่างนั้นจริง และพระองค์ได้ทรงแสดงพระปริตรไว้เป็นอันมาก พระพุทธรูปจะไม่ได้ขัดแย้งกันเลย เพียงแต่มหาบพิตรทรงสลับกันไปเองต่างหาก พระปริตรนั้น ย่อมป้องกันได้เฉพาะผู้มีอายุยังเหลืออยู่ ทั้งไม่มีบุญกรรมมา ตัดรอนเท่านั้น ส่วนผู้ที่สิ้นอายุแล้ว ไม่มีความพยายาม หรือ การกระทำอย่างใดที่จะให้มีอายุสืบต่อไปได้ เหมือนดั่งต้นไม้ที่ตายแล้ว แห้งผุแล้ว ไม่มียาง มีเปลือกกระพี้ร่วงไปหมดแล้ว ถึงจะตักน้ำมารดวันละพันโอง ดันไม้แห้งนั้นไม่อาจกลับสด เขียวขึ้นได้อีก ผู้ที่หมดอายุ คือ มีอายุสิ้นแล้ว จะทำให้มีชีวิตอยู่ ด้วยยาหรือด้วยพระปริตรก็ไม่ได้ จะขนเทวดามาหมดภพเพื่อ ช่วยต่ออายุให้ยืนยาวก็ไม่ได้

ยาทั้งสิ้นในแผ่นดิน ไม่มีประโยชน์แก่ผู้มีอายุสิ้นแล้ว มีประโยชน์แก่ผู้มีอายุยังเหลืออยู่เท่านั้น พระปริตรทั้งหลายย่อม รักษาคุ้มครองเฉพาะผู้ยังไม่ถึงที่ตาย ผู้ไม่มีบุญกรรมตามาทัน เท่านั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงแสดงพระปริตรไว้ เพื่อผู้มีอายุยังเหลืออยู่ ทั้งไม่มีบุญกรรมเท่านั้น ชาวนาเมื่อข้าวกล้า

อานภาพ พระปริตร

๔๕๕

แก้แล้ว ย่อมกันน้ำไม่ให้ไหลเข้าไปในนา ส่วนข้าวกล้าที่ยังไม่แก้
ย่อมงอกงามด้วยน้ำที่มีอยู่ ฉนใด ยากับพระปริตร ย่อมมีไว้
สำหรับผู้ที่ยังมีอายุเหลืออยู่ ฉนนั่น”

พระเจ้ามิลินท์ยังไม่คลายความสงสัย จึงตรัสถามต่อว่า
“ข้าแต่พระนาเคน ถ้าผู้มีอายุสิ้นแล้ว ย่อมตายไป ผู้ที่อายุยัง
เหลืออยู่ ก็ยังมีชีวิตอยู่เป็นธรรมดา แสดงว่าพระปริตรกับยา
ก็ไม่มีประโยชน์อันใดนะสิ” “ขอถวายพระพร ผู้ที่หายจากโรค
ด้วยยา มหาบพิตรเคยเห็นหรือไม่” “เคยเห็นหลายราย
พระคุณเจ้า” พระเถระจึงมีเถรวาทต่อไปว่า “ถ้าอย่างนั้น คำที่
มหาบพิตรว่า ยากับพระปริตรไม่มีประโยชน์ก็ผิดไป โรคจะหาย
เพราะการเยียวยาของหมอฉนใด คนไข้บางคนย่อมหาย เพราะ
สวดพุทธมนต์ฉนนั่น

บางคนถูกงูกัดปางตาย แต่หายเพราะอำนาจมนต์ งูที่
จะฉกกัดผู้มีพระปริตร แต่อ้าปากไม่ขึ้น พวกโจรที่คิดร้ายต่างมี
อาวุธหลุดมือ ช้างที่ดุร้าย ครั้นเข้าใกล้ก็หยุด ไฟที่กำลังลุกไหม้
ก็ดับลง ผู้คิดจะฆ่า กลับยอมตัวเป็นทาส บ่วงหรือแร้วที่เขาตกไว้
ก็ไม่ลั่น เหมือนพญานกยูงได้เจริญพระปริตรทุกวัน นายพราณ
ไม่อาจจับได้ตลอดถึง ๗ ปี แต่เนื่องจากวันหนึ่ง พญานกยูง
ได้ยินเสียงนกยูงตัวเมีย ทำให้เช้าวันนั้นลืมเจริญพระปริตร จึงต้อง
ไปติดบ่วงของนายพราณอย่างง่ายดาย หรือวิทยากรคนหนึ่ง

อานุภาพ พระปริตร

๔๖๐

ลอบเป็นชู้กับพระอัศรมเหล็กของพระเจ้าพาราณสี ขณะกำลังจะ
ถูกจับก็ทำตัวหายวับไปด้วยกำลังมนต์ วิทยาธรสามารถพ้นจาก
การถูกจับ ด้วยกำลังพระปริตรที่ตนท่องไว้จนขึ้นใจ”

พระเจ้ามิลินท์ถามต่อว่า “พระคุณเจ้า พระปริตรรักษา
ได้ทุกคนหรือ” พระเถระตอบทันทีว่า “ไม่ทุกคน บางพวกก็รักษาได้
บางพวกก็รักษาไม่ได้ เหมือนอาหารรักษาชีวิตไว้ไม่ได้ทั้งหมด
เพราะพวกที่กินมากเกินไป แน่นท้องตายไปก็มี บางคนธาตุไฟ
สำหรับย่อยอาหารอ่อนเกินไปก็ตายได้ อาหารแม้สามารถทรง
อายุไว้ได้ แต่ก็ทำให้เสียชีวิตได้เช่นกัน

พระปริตรมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ พระปริตรรักษา
บุคคลได้เป็นบางจำพวก ไม่ได้รักษาทุกคน พระปริตรรักษาไม่ได้
ด้วยเหตุ ๓ ประการ คือ ผู้มีบุญกรรมทางกัน มีกิเลสทางกัน
และบุคคลนั้นไม่เชื่อถือในพระปริตร ผู้ที่มีเหตุประการใด
ประการหนึ่งใน ๓ ประการนี้ พระปริตรก็รักษาไม่ได้ อุปมา
เหมือนมารดาที่คอยเลี้ยงดูบุตรธิดาผู้อยู่ในครรภ์ของตน เมื่อ
ลูกเกิดมาแล้ว เจ็บไข้ ไม่สบาย มารดาก็เอาใจใส่รักษา ล้างเช็ด
มูลรดน้ำ ล้างน้ำ โดยไม่รู้สึกละเลยดั่ง แล้วหาของหอม
มาลูบไล้ให้

อานาภาพ พระปริตร

๔๖๑

ต่อมาภายหลัง เมื่อลูกไปด่าว่ามาตีลูกของคนอื่น และถูกเจ้าหน้าที่จับได้ ต้องถูกลงโทษตามกฎหมายบ้านเมือง ผู้เป็นมารดาจะมารับแทน ด้วยการถูกจองจำหรือถูกประหารแทนลูกก็ไม่ได้ ลูกต้องรับกรรมตามที่ตนทำ ฉันทิด พระปริตรยอมไม่รักษาผู้ใดทำความผิด ฉันทัน เพราะในเนื้อพุทธมนต์ได้สอนให้ผู้สวดพระปริตรเป็นคนดี มีเมตตาจิต ไม่ให้คิดประทุษร้ายผู้อื่น และพระปริตรก็ป้องกันผู้มีบุญกรรมไม่ได้” พระเจ้ามิลินท์ได้ฟังวิสัยเช่นนี้ ทรงให้สาธุการ ๓ ครั้ง พร้อมยอมรับว่า พระเถระแก่ได้ถูกต้องดีแล้ว

เห็นไหมว่า พุทธวจนะไม่ได้มีความขัดแย้งกัน เพียงแต่เราสามารถทำความเข้าใจได้มากน้อยเพียงไร ปัจจุบันมีผู้เริ่มสนใจศึกษาหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนามากขึ้น แต่เนื่องจากไม่ได้ลงมือปฏิบัติเป็นเพียงนักปริยัติหรือปัจจุบันเรียกว่านักวิชาการทางศาสนา ยิ่งเรียนก็ยิ่งสงสัย ยิ่งศึกษาก็ยิ่งมีปัญหา เพราะลำพังการใช้สุตมยปัญญาหรือจินตมยปัญญานั้น ยังไม่สามารถทำความเข้าใจกระจ่างแจ้ง และยืนยันการตรัสรู้ธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ถ้าจะให้ความรู้ถูกต้องสมบูรณ์ ต้องปฏิบัติควบคู่ไปด้วย จะได้เกิดผลเป็นปฏิเวธ ที่สามารถสอนตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง

อานุภาพพระปริตร

๔๖๒

ดังนั้น ทุกคนควรหมั่นสวดมนต์หรือเจริญพระปริตรเป็นประจำด้วยจิตที่เลื่อมใส อานิสงส์ในการสวดพระปริตรบ่อยๆ นอกจากอำนาจพระปริตรจะช่วยปกป้องผองภัยให้กับตัวเราแล้วยังทำให้เป็นผู้มีจิตแจ่มใส มีดวงปัญญาสว่างไสว ทรงจำคำสอนของครูอาจารย์ได้ง่าย ถ้าจะให้ดียิ่งกว่านั้น ต้องหมั่นทำใจให้หยุดนิ่งให้เข้าถึงพระรัตนตรัย ซึ่งเป็นแก่นแท้แห่งพุทธมณฑลและพระปริตรอย่างแท้จริงกันทุกคน

